

Reactie van de Bomenridders Groningen op de Evaluatie boombeheer 2014-2017

Kristin McGee

De recente nota's van de gemeente Groningen "Evaluatie boombeheer 2014-2017" en "Bladgoud 2018" beginnen vol trots met de misleidende conclusie dat de gemeente in de afgelopen 4 jaar een positieve balans van **wel 388 bomen** kan melden. Als je in deze periode in Groningen hebt gewoond weet je dat dit beslist niet waar kan zijn. En je vermoeden is inderdaad juist. De werkelijke en veel minder voordelige cijfers zijn ver weggestopt in het anonieme en verwarrende evaluatierapport.

Een paar schokkende feiten m.b.t. de werkelijke resultaten die in de evaluatie te vinden zijn:

- **Er werden 7158 bomen gekapt** tussen 2014 en 2017 (gemeentelijk en privé), met 5172 herplantingsverplichtingen (gemeentelijk en privé)
- **Een negatieve bomenbalans van 1986 bomen** tussen 2014 en 2017/
- **Dus een negatieve bomenbalans van ca. 500 bomen per jaar**
- **187 monumentale bomen zijn verloren gegaan** tussen 2014 en 2017 (van 7617 naar 7430 monumentale bomen)
- **Gekapt zijn bijna de helft van alle >100 jaar oude monumentale bomen beheerd door de gemeente** (van in totaal 241 naar 144 overgebleven 100+ bomen in 2017)

Noot: de vorige evaluatie en beleidsnota uit 2014 *Sterke Stammen* is geschreven door een echte bomenexpert, de wethouder Bomen Jan Seton; deze evaluatie en nota lijken haastig in elkaar gezet en geschreven door verschillende marketingmensen.

Het totaal aan bomen volgens gedateerde en incomplete rekenmodellen

Het aantal gekapte bomen (gemeentelijk en privé met een door de gemeente afgegeven vergunning) is 7158. Het totale aantal verplicht aangeplante bomen (gemeentelijk en privé) is 5172. *Dit is een negatieve balans van 1986 bomen.* **Of al deze verplichte aanplant daadwerkelijk heeft plaatsgevonden is een discussiepunt.** Onze aanhoudende vragen naar de locatie en het bewijs van aanplant van toegezegde en verplichte nieuwe boomaanplant konden vaak niet beantwoord worden. Met andere woorden, in 4 jaar zijn er per jaar bijna 2000 bomen gekapt en als dit rapport klopt zijn er bijna 500 bomen per jaar verloren gegaan (zowel privé als gemeentelijk).

Dit is op zich al erg genoeg, maar zegt nog weinig over het feitelijk verlies van boomkronen, een veel belangrijkere waarde in termen van functie en waarde van bomen in het stedelijk milieu. Om kort te gaan, het zijn nogal betekenisloze cijfers, omdat de gemeente het totale boomkroonpercentage niet monitort. In plaats daarvan zijn er deze verwarrende, slecht samengestelde en misleidende cijfers. Een voorbeeld hiervan is het totaal aan verleende vergunningen; hetgeen iets heel anders is dan het totale aantal gekapte bomen. Voorbeeld: vorige week nog heeft de gemeente in *1 enkele vergunningsaanvraag het kappen van 400 bomen bij de Helperzoom en in de Tuinwijkzone* geregeld.

Monumentale bomen

Ten tweede zijn de aantallen monumentale bomen in de afgelopen 4 jaar ook afgenomen, met een totaal verlies van **187 bomen**, nl. van 7617 monumentale bomen naar 7430 bomen. Dus ook hier een negatieve balans van 187 zeer waardevolle bomen. **Verder constateren we een**

zeer verontrustende trend: met name bomen van meer dan 100 jaar oud (een relatief jonge leeftijd voor veel boomsoorten) worden gekapt. Van de 843 bomen ouder dan 100 jaar zijn er de afgelopen 4 jaar 211 geveld, oftewel een kwart van alle bomen met de hoogste leeftijd zijn geveld. Van de monumentale bomen ouder dan 100 jaar die in het bezit zijn van de gemeente is meer dan de helft in de afgelopen 4 jaar gekapt. Dit zijn nou net de meest geliefde en waardevolste bomen voor de stedelijke omgeving maar toch worden ze steeds vaker gekapt in plaats van beschermd en onderhouden.

De gemeente laat bomen niet meer oud worden, maar vervangt ze door jonge exemplaren. Maar hoe jonger, hoe minder de positieve ecologische waarde van de bomen. We vermoeden dat financiën hierin een grote rol spelen. Bij jonge bomen is nauwelijks onderhoud nodig; bij oudere bomen wel. En dan worden de jonge bomen ook nog eens zo jong mogelijk gekocht (want goedkoper) en niet uit Groningen of omgeving maar helemaal uit Limburg (want goedkoop).

Versoepeling van vergunningenbeleid en onderzoek (Boom Effect Analyses) en onduidelijkheid compensatiegelden

Een andere verontrustende trend die tot uiting komt in dit rapport is een algemene versoepeling van de procedures en regelgeving van toepassing op het kappen van bomen. Dit geldt zowel voor privé-, als commerciële en gemeentelijke aanvragen. Het is bijvoorbeeld op grond van onduidelijke regelgeving **niet meer voorgeschreven dat alle BEA-rapporten worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Ook mogen tegenwoordig bomen als gevolg van het nieuwe compensatiebeleid zonder de eis van herplant worden gekapt, op voorwaarde dat de bedrijven of privépersonen een geldelijke compensatie bijdragen. Er is echter totaal niet duidelijk op welke manier hierop toezicht wordt gehouden en hoe deze bijdragen worden geïnd.** Er wordt slechts vermeld dat de raad eens per jaar op de hoogte zal worden gesteld, wanneer er bedragen zijn gestort in dit boomcompensatiefonds. Dit lijkt een gunstig klimaat te scheppen voor het afglijden naar het toewijzen van boomcompensatie fondsen aan andere niet boomgerelateerde projecten.

Gebrek aan expertise bij het onderhoud van stedelijke bomen en inventarisaties

Tenslotte ontbreekt in dit hele evaluatierapport (met uitzondering van een paar paragrafen over boomziektes) het juiste taalgebruik en wetenschappelijke terminologie en gegevens passend in een rapportage over stedelijke bomen. Er zijn duizenden voorbeelden van andere jaarlijkse boominventarisaties, waarvan de meeste bijna 100 pagina's tellen (deze rapportage telt 24 pagina's met verscheidene dubbelingen), uit steden over de hele wereld. **Er wordt nergens melding gemaakt van boomkroonareaal of percentages bosoppervlakte (de meeste steden hebben nu een doelstelling van 33% bosareaal).** *Boomkroondichtheid* is de actuele rekenmethode die wordt gebruikt om stadsbomen te monitoren. Boomkroondichtheid is belangrijk, aangezien aantallen bomen ons weinig zeggen over de eigenlijke dichtheid of stadsgroen benodigd voor biodiversiteit, luchtkwaliteit, waterfilters, opname van CO₂, gezondheidsfactoren, energiebesparing, esthetische waarde, etc. **De termen in deze berekeningen zijn gedateerd en ineffectief om de doelen te beschrijven die de gemeente zegt te willen bereiken met het groen in de stad.**

Hoezo 180.000 bomen? Wanneer heeft de laatste inventarisatie van bomen in Groningen plaatsgevonden?

Er is niet vastgelegd wanneer de laatste materiële inventarisatie van straat- en parkbomen is gedaan, dus we moeten wel geloven dat de gemeente nog steeds ongeveer 180.000 bomen heeft. Toch hebben we in deze 4 jaar een verlies van ongeveer 500 bomen per jaar geconstateerd. En dit aantal is sinds 2006 niet uitvoerig gecheckt. Het getal 180.000 is

opnieuw genoemd in het “Sterke Stammen” rapport in 2014. **Er is iets mis met dit voortdurend constant blijvende aantal, aangezien we hier zien dat de totale negatieve balans groter wordt.** De gemeente heeft met de GIS (geografisch informatiesysteem) software hoge kwaliteit luchtfoto’s ter beschikking. Digitale steekproeven met boominventarisaties door gebruik te maken van datahulpmiddelen als iTree Tools zouden heel goed gecombineerd kunnen worden met GIS-software om een REËLE indicatie te krijgen van het totale boomkroonareaal in Groningen. In april 2017 is daartoe ook een breed gesteunde motie (motie "groentool", ingediend door CDA, D'66, GroenLinks, Christenunie, Student en Stad, PvdD) en aangenomen in de gemeenteraad. **Van deze motie is echter in deze evaluatie en beleidsnota NIETS terug te vinden.**

Als de gemeente het inderdaad van belang acht dat groene ruimte in stand moet worden gehouden - zoals in de inleiding van de evaluatie met grootse en mooie woorden wordt geschreven - dan blijkt daar vooralsnog niets van uit de cijfers. De gemeente Groningen lijkt bomen en groen nog steeds niet serieus te nemen als belangrijk wapen tegen alle moeilijke en complexe uitdagingen door klimaatverandering, verlies van biodiversiteit, ontstaan van hitte-eilanden en verminderde waterkwaliteit en waterbergingsproblemen.

Tenslotte zijn er bijna geen foto’s of tabellen bijgevoegd in dit helaas nogal slordige en magere rapport, op 1 foto na waarop een boom slecht wordt gesnoeid met de nieuwe standaardmethode van overmatig snoeien en opkronen en verwijdering van vitaal loof waaruit takken kunnen groeien.

En deze ene tabel:

BOMENBALANS GEMEENTELIJKE BOMEN						
	2014	2015	2016	2017	Storm	Boomfeestdag/ groenparticipatie
GEKAPT	661	664	870	661	124	
HERPLANT	391	690	849	548		
NIEUWE AANPLANT						93
VERSCHIL	-270	+26	-21	-113	-124	+93

Vergelijk dit met een inventarisatierapport van 100 pagina’s van bijv. Portland, Oregon’s urban forestry tree report uit 2017:

Table 2: The 15 most abundant street tree types

Common Name	Scientific Name	# of Trees	% of Total	Mean DBH
maple, Norway	<i>Acer platanoides</i>	19,209	8.9%	14.3
maple, red	<i>Acer rubrum</i>	15,475	7.1%	10.2
cherry	<i>Prunus</i> spp.	13,683	6.3%	11.6
pear	<i>Pyrus</i> spp.	11,700	5.4%	8.8
plum	<i>Prunus</i> spp.	11,449	5.3%	10.0
maple, other	<i>Acer</i> spp.	10,635	4.9%	8.6
ash	<i>Fraxinus</i> spp.	9,291	4.3%	9.3
dogwood	<i>Cornus</i> spp.	8,667	4.0%	5.5
oak, deciduous	<i>Quercus</i> spp..	7,056	3.3%	11.3
crabapple	<i>Malus</i> spp.	6,779	3.1%	5.7
birch	<i>Betula</i> spp..	6,338	2.9%	13.0
linden	<i>Tilia</i> spp.	5,490	2.5%	13.4
hawthorn	<i>Crataegus</i> spp.	5,416	2.5%	8.7
maple, Japanese	<i>Acer palmatum</i>	4,665	2.2%	5.3
snowbell	<i>Styrax</i> spp.	4,106	1.9%	2.9
all other		76,791	35.4%	10.2
Total		216,750	100.0%	10.0

Of deze uit Toronto, Canada:

Table 3: Attributes of varying levels of tree inventory.

	Basic	Good	Optimal
Location	Municipal Address or Block	Points through aerial photo interpretation	Geographic coordinates in municipal GIS system
Location Type Description	-	✓	✓
Species	✓	✓	✓
Diameter (DBH)	✓	✓	✓
Crown Diameter (approx.)	-	-	✓
Crown Height (approx.)	-	-	✓
Tree Height (approx.)	-	-	✓
Tree Age Class	-	✓	✓
Condition	Scale-based	Scale- or point-based	Scale or point-based with component parts
Pest/Pathogen ID	-	-	✓
Work Recommendations	-	✓	✓
Work Priority	-	✓	✓
Risk Assessment	-	✓	Using formal risk rating system
Infrastructure Conflict	Yes/No	Descriptive	Code-based
Plantable Spaces	-	✓	GIS record
Comments	✓	✓	✓
Database Management	Computerized	Computerized	GIS and Asset Management System
Data Collection Method	Paper or handheld device	Handheld device	Handheld device with GIS capability
Tree Types Inventoried	Street trees	Street/park trees	Street/park trees and other types

En milieu-effecten en energiekosten gerelateerd aan bomenkap en aanplant uit Portland, Oregon.

PERFORMANCE MEASURES

The *Urban Forest Action Plan* Performance Measures Task Force began meeting in 2007 to establish a set of performance measures for the *Urban Forest Action Plan* to gauge progress in meeting the goals and objectives of the plan. This report contains compiled performance measures using credible existing data for FY2007-2008 through FY2014-2015. Urban Forestry continues to work to establish targets, reporting frequency, and review performance measures.

TABLE 2: BASELINE MEASUREMENTS AND INDICATORS OF PROGRESS IN ACHIEVING URBAN FOREST ACTION PLAN GOALS FOR FY2007-2008 THROUGH FY2014-2015

PROTECT, PRESERVE, RESTORE, AND EXPAND PORTLAND'S URBAN FOREST								
	FY07-08	FY08-09	FY09-10	FY10-11	FY11-12	FY12-13	FY 13-14	FY 14-15
Urban forest canopy cover* % of total city	26%*	-	-	29.9%	-	-	-	-
Urban forest canopy coverage* % of public property	27%*	-	-	-	-	-	-	-
Urban forest canopy coverage* % of private property	26%*	-	-	-	-	-	-	-
Ratio of street tree plantings to removals	-	6.6	11.1	5.9	3.6	3.6	3.3	3.5
DEVELOP AND MAINTAIN SUPPORT FOR THE URBAN FOREST								
Volunteer hours, Friends of Trees (FOT)	17,860	17,003	18,307	22,482	25,518	29,002	20,713	21,279
Neighborhood Tree Stewards trained	0	0	23	11	29	32	30	0
Website visits, PP&R Urban Forestry and www.portlandoregon.gov/trees	32,440	46,959	90,831	70,844	118,292	152,345	374,206	442,839
Arboreta developed at Portland schools (total trees planted)	2 (54)	5 (185)	9 (152)	5 (160)	6 (78)	9 (57)	8 (91)	9 (95)
Total funding from grants in PP&R Urban Forestry budget	\$21,702	\$74,804	\$3,660	\$5,096	\$5,096	\$0	\$0	\$0
Total budget, PP&R Urban Forestry	\$2.52M	\$2.42M	\$2.47M	\$3.06M	\$3.01M	\$3.38M	\$3.34M	\$3.93M
MANAGE THE URBAN FOREST TO MAXIMIZE COMMUNITY BENEFITS FOR ALL								
Trees planted in low-income and low- canopy neighborhoods by FOT	962	1,510	1,261	1,597	2,044	1,843	2,016	2,061
Carbon sequestration, lbs**	24,854,356	-	-	-	-	-	-	-
Air pollutants removed, lbs **	599,023	-	-	-	-	-	-	-
Stormwater retained, gallons**	413,676,636	-	-	-	-	-	-	-
Canopy cover in riparian areas	-	66.6%	-	-	-	-	-	-

*Urban forest canopy cover data uses imagery for year 2002 as a baseline, but were reported in FY2007-2008.

**Carbon sequestration, air pollutants, and stormwater retained are baseline data derived from 2002 conditions and reported in FY2007-2008.

Een nieuw Boomevaluatieplan en –beleid is hard nodig

Onze gemeente geeft blijkbaar geen prioriteit aan het transparant en duidelijk monitoren van het boombeheer in de stad, laat staan dat het aandeel bomen in de stad verbetert - ondanks alle mooie woorden. Men ziet zelfs geen aanleiding om het beleid aan te passen, terwijl het eigen gemeentelijk rapport een jaarlijks verlies aan bomen aantoonde.

De Bomenridders Groningen maken zich sterk voor een inhaalslag op het gebied van boombeheer en pleit voor een modernisering en actualisering van het boombeheer waarbij concrete cijfers een rol spelen, transparantie en precisie belangrijk zijn en nieuwe methoden worden gezocht en toegepast om bomen en groen in stand te houden voor toekomstige inwoners (mensen, dieren en planten) van Groningen. Het huidige verouderde beleid en

gebrek aan overzicht, expertise en kennis is ontluisterend. Groningen verdient en kan veel beter dan dit.